

SL

SL

SL

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 12.12.2008
COM(2008) 843 konč.

**SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU
EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU, ODBORU REGIJ IN EVROPSKI
CENTRALNI BANKI**

Osmo poročilo o praktičnih pripravah za prihodnjo širitev euroobmočja

SEC(2008) 3014

SPOROČILO KOMISIJE SVETU, EVROPSKEMU PARLAMENTU, EVROPSKEMU EKONOMSKO-SOCIALNEMU ODBORU, ODBORU REGIJ IN EVROPSKI CENTRALNI BANKI

Osmo poročilo o praktičnih pripravah za prihodnjo širitev euroobmočja

1. UVOD

Po Odločbi Sveta z dne 8. julija 2008, da Slovaška izpolnjuje potrebne pogoje za uvedbo eura¹, bo s 1. januarjem 2009 euroobmočje imelo 16 članic. Slovaška krona se bo pretvorila v euro po tečaju 30,1260.

Praktične priprave za prevzem so prešle v zadnjo fazo. To poročilo obravnava zlasti priprave za uvedbo eurogotovine v gospodarstvo, pripravljalne ukrepe podjetij, priprave javne uprave, vzpostavitev ukrepov za varovanje potrošnikov v obdobju prevzema, komunikacijsko kampanjo in javno mnenje o euru.

V priloženem delovnem dokumentu Komisije so navedene podrobnosti o pripravah za uvedbo eura v drugih državah EU, ki eura še niso sprejele in nimajo zakonite možnosti do odstopanja.

2. STANJE PRIPRAV NA SLOVAŠKEM

2.1. Priprave za prevzem gotovine

Po izračunih nacionalne banke Slovaške (NBS) bo za zamenjavo gotovine v slovaških kronah v obtoku in zalog gotovine NBS potrebno okoli 188 milijonov **eurobankovcev** in 500 milijonov **eurokovanecv**. Bankovce je posodila avstrijska nacionalna banka. Eurokovance s slovaško nacionalno stranjo kuje slovaška kovnica v Kremnici. Do 17. oktobra je skovala okoli 170 milijonov kovanecv. Preostale kovance, potrebne za obtok, in okoli 150 milijonov kovanecv, ki jih NBS potrebuje za svoje zaloge, naj bi skovala do konca tega leta. Kovnica v Kremnici za zbiratelje kovanecv pripravlja 204 500 paketov slovaških eurokovanecv, pakiranih v treh različnih vrstah kompletov. NBS je že začela uničevati svoje zaloge gotovine v slovaških kronah, da bo sprostila zmogljivosti skladiščenja za eurogotovino. Slovaške eurokovance že uspešno preskušajo proizvajalci naprav za preskušanje kovanecv, proizvajalci mehanizmov za sortiranje in štetje kovanecv za prodajne avtomate ter uporabniki prodajnih avtomatov iz Slovaške in drugih evropskih in neevropskih držav. **Preddobava** eurogotovine poslovnim bankam se je začela 6. septembra 2008 in eurobankovcev mesec dni pozneje. Nacionalna banka Slovaške je pogodbe o preddobavi podpisala s 16 poslovnimi bankami. Kovance poslovnim bankam razdeljujejo iz oddaljene izpostave NBS, ki je bila v ta namen ustanovljena v kovnici v Kremnici. S tem sistemom razdeljevanja se ustvarja zadosti prostora za skladiščenje eurobankovcev in kovanecv, ki se razdeljujejo neposredno iz sedeža NBS in njenih sedmih regionalnih izpostav. Sprememstvo državne policije zagotavlja visoko stopnjo varnosti vseh prevozov eurogotovine.

¹ Odločba Sveta (2008/608/ES) z dne 8. julija 2008 v skladu s členom 122(2) Pogodbe o uvedbi enotne valute na Slovaškem 1. januarja 2009.

Posredna preddobava se je začela v začetku novembra 2008. Od 15. novembra so banke z eurogotovino oskrbele okoli 1036 podjetij. Skupno število podjetij, ki so izrazila zanimanje, da se z eurogotovino oskrbijo pred dnevom prevzema eura, se je povečalo z 12 000 v marcu na 13 300 v oktobru 2008. Poslovne banke bodo svojih strankam v preddobavi razdelile skoraj 23 % bankovcev in 66 % kovancev. Slovaške banke ne predvidevajo uporabe novih poenostavljenih pravil ECB za posredno preddobavo, sprejetih junija 2008².

Državljeni bodo **mini pakete eurokovanecv** lahko kupili od decembra 2008 naprej. 1,2 milijona mini paketov bo na prodaj v bankah, v NBS ter na slovaških poštah po 500 SKK (okoli 16,60 EUR). Mini paketi, pakirani v plastičnih vrečkah, bodo vsebovali 45 različnih kovanecv vseh vrednosti slovaških eurokovanecv. Mini paketi so izredno koristen način, da se ljudje seznanijo z novimi kovanci pred dnevom prevzema eura. Verjetno je, da bodo mini pakete kupovala tudi mala podjetja, ki se ne nameravajo oskrbeti s posredno preddobavo s pogodbo s svojo banko (manjši trgovci na drobno lahko eurogotovino za vračanje drobiža v prvih dneh januarja dobijo preprosto z nakupom manjšega števila mini paketov). Zato mora NBS prodajo mini paketov pazljivo spremljati, saj se lahko zgodi, da načrtovane količine ne bodo zadostovale.

Za zadnje tedne v letu nekatere poslovne banke na Slovaškem predvidevajo izmenjavo nacionalne valute v euro po uradnem menjalnem tečaju brez provizije. Izmenjava nakopičene gotovine bo tako trajala dlje časa, kar bo bankam omogočilo, da se bodo bolje spoprijele z dodatno delovno obremenitvijo. Mnoge banke ponujajo tudi posebne proizvode, s katerimi želijo pritegniti nove stranke ali spodbuditi njihove sedanje stranke, da položijo gotovino, ki jo hranijo doma, na bančni račun. Banke bodo na dan prevzema eura brezplačno pretvorile račune v eure.

Za lažji prehod bodo NBS in poslovne banke za menjavo in dvig gotovine odprte 1. januarja (ki je običajno državni praznik) ter konec tedna 3. in 4. januarja 2009. Poslovne banke nameravajo povečati število osebja, ki dela z javnostjo, z zaposlenimi v zalednih službah in drugih oddelkih poslovalnic. Člani bančnega osebja so usposobljeni za poslovanje z eurogotovino in zagotavljanje informacij o euru. Za nemoten in učinkovit prehod morajo banke svoje stranke obveščati o organizaciji prehoda in storitvah, ki jih zagotavljajo. Prve dni januarja bodo morale biti banke pripravljene, da prilagodijo svoje zmogljivosti na večjo množico strank, ki bodo obiskale poslovalnice (pričakuje se do 50 % večji obisk bank).

Vseh približno 2200 **bankomatov** na Slovaškem bo od 1. januarja morale izdajati samo eurobankovce (večinoma 10 EUR in 20 EUR). Nekateri bankomati bodo na euro prilagojeni na daljavo, drugi ročno. Vseh 30 000 terminalov prodajnih mest bo od dneva prevzema eura morale delovati v eurih. Ker slovaški državljani uporabljajo kartice pretežno za dvigovanje gotovine na bankomatih, jih organi in banke vzpodbujajo, da bi v prehodnem obdobju kartice pogosteje uporabili za plačevanje.

Za **varovanje eura pred ponarejanjem** je Slovaška ustanovila nacionalni centralni urad v okviru ministrstva za notranje zadeve ter nacionalni analitski center za bankovce in nacionalni analitski center za kovance, oba v okviru nacionalne banke Slovaške. NBS, poslovne banke, velika podjetja in institucije za upravljanje gotovine so naročila potrebno opremo za

² Smernica ECB (ECB/2008/4) z dne 19. junija 2008 o spremembah Smernice ECB/2006/9 o nekaterih pripravah za prehod na eurogotovino ter o preddobavi in posredni preddobavi eurobankovcev in eurokovanecv zunaj euroobmočja.

preverjanje avtentičnosti eurobankovcev ter že usposablja osebje, ki bo upravljalo z gotovino. Informacijske brošure, ki se razdelijo splošni javnosti v okviru nacionalne komunikacijske kampanje, prav tako zagotavljajo informacije o varnostnih značilnostih eurogotovine.

- **Finančni sektor na Slovaškem zelo dobro napreduje s pripravami na prevzem. Izdelava in razdeljevanje eurokovancev se mora neprekinjeno nadaljevati, da se preddobava in posredna preddobava uresničita do določenih datumov;**
- **Prodajo mini paketov je treba pazljivo spremljati in razmisliti o dodatnih zalogah;**
- **Banke izvajajo obsežne priprave na prevzem: zagotoviti morajo, da so podjetja in fizične osebe, ki so njihove stranke, obveščeni o proizvodih in storitvah, ki jih nudijo, ter da poznajo časovni raspored za dejavnosti prevzema. Skrbno se morajo tudi pripraviti na povečan obisk ljudi v njihovih poslovalnicah v prvih dneh januarja.**

2.2. Priprave podjetij

Raziskava Flash Eurobarometer, ki je bila junija 2008 opravljena med slovaškimi podjetniki³, je pokazala, da se je večina podjetij na prehod začela pripravljati pravočasno. Okoli 80 % podjetij je začelo praktične priprave več kot šest mesecev pred dnevom prevzema eura. Hkrati je veliko podjetij izjavilo, da potrebuje osnovne informacije o prevzemu. Več kot 70 % podjetij je hotelo dobiti boljše informacije o pravilih za pretvorbo, vključno o zaokroževanju cen in 58 % jih je hotelo več informacij o dvojnem označevanju cen. Pomanjkanje informacij je povzročilo dokaj visoko stopnjo napak, ki so bile ugotovljene med nadzorom izvajanja pravil za prevzem, ki jih je opravil Slovaški trgovinski inšpektorat (STI). V prvih dveh tednih dvojnega označevanja cen (od 24. avgusta do 7. septembra) so bile ugotovljene pomanjkljivosti v 45 % preverjenih trgovin in točkah ponudnikov storitev (tj. menjalni tečaj ni bil naveden oziroma je bil naveden napačno, cena ni bila izračunana v eurih oziroma je bila napačno izračunana/napačno zaokrožena, itd.). Ker se dan prevzema vedno bolj bliža, podjetniki bolj dejavno iščejo informacije, izboljšali so se tudi rezultati nadzora. Od srede oktobra 2008 je 74 % od 8200 podjetij, ki jih je nadziral STI, pravilno uporabilo pravila za prevzem. Poleg izvajanja nadzora inšpektorji STI tudi nudijo razlago pravil za prevzem in delijo informativni material. Precejšnji delež ugotovljenih nepravilnosti se zato popravi v trenutku nadzora. Posebna pozornost je namenjena MSP in podjetjem v oddaljenih območjih.

Nacionalna agencija za razvoj malih in srednje velikih podjetij (NADSME) je pri pripravljanju informativnih seminarjev o euru opazila povečano zanimanje podjetij. V jesenskem obdobju so seminarji pritegnili veliko več pozornosti kot junija 2008. Na seminarjih, organiziranih v 18 slovaških mestih, so želeli zagotoviti vse potrebne informacije za prevzem. Podjetniki lahko najdejo informacije tudi na spletnih straneh NADSME in ministrstva za gospodarstvo na nacionalni spletni strani, namenjeni euru, www.euromena.sk, ter v brošurah NADSME in NBS.

Nekatera podjetja, ki so s pripravami čakala do zadnjega trenutka, lahko pričakujejo težave s prilagoditvijo sistemov IT in blagajn. Mnoge službe za informacijsko tehnologijo so razglasile, da so popolnoma zasedene do konca leta. Ob upoštevanju slovaških pravil za prevzem se stroški prevzema ne smejo vključiti v cene.

³ Flash Eurobarometer 240, junij 2008.

Trgovci na drobno morajo od dneva prevzema eura drobiž vračati izključno v eurih. Zato je treba oblikovati ustrezne ukrepe, da se olajša delo blagajnikov in skrajšajo čakalne dobe na blagajnah (npr. seznaniti blagajnike z novo valuto in jih oskrbeti z ločenimi predali za gotovino v kronah in eurogotovino, vzpostaviti informativne točke v velikih prodajalnah na drobno, kjer bodo odgovarjali na vprašanja potrošnikov, zaposliti začasno osebje v veleblagovnicah za pakiranje proizvodov v vrečke itd.). Trgovci na drobno morajo predvideti zadostne zmogljivosti skladiščenja za vračanje gotovine v kronah in načrtovati prevoz v banke.

- **Organi morajo združiti prizadevanja, da bodo vsa mala in srednje velika podjetja dovolj dobro obveščena o prevzemu eura in da bodo prejela ustrezno podporo.**
- **Napredek priprav MSP je treba redno spremljati. Novo načrtovana raziskava o pripravah MSP bo izboljšala pregled nad položajem.**

2.3. Priprave javne uprave

Vlada Slovaške je 24. septembra 2008 odobrila tretjo dopolnitev nacionalnega načrta za uvedbo eura ter vključila datum za odpravo odstopanja Slovaške in nepreklicno določila menjalni tečaj.

Prilagoditev pravnih aktov, ki jih zahteva prevzem, sledi časovnemu razporedu, ki ga določa nacionalni načrt. Večina uradnih obrazcev je že prilagojena na euro in objavljena na spletnih straneh ali v biltenih odgovornih institucij. Upravni organi so začeli navajati vse finančne zneske v slovaških kronah in euru prvi dan obveznega dvojnega označevanja (24. avgusta). Vse zneski, ki jih plačajo državljani, so bili zaokroženi navzgor, provizije in stroški pa navzdol. Vsi upokojenci so od sheme za socialno varnost prejeli izračun njihovih pokojnin v eurih, skupaj s potrebnimi informacijami o prevzemu.

Ministrstvo za finance je začelo tri nize spremljanja napredka prilagajanja informacijskih sistemov. Tretji niz spremljanja je zajel 654 organov javnih uprav (npr. ministrstva ter druge centralne, regionalne in lokalne upravne organe, mestne in občinske uprave). Od 30. avgusta 2008 približno 97 % nadzorovanih organov dvojno označuje cene in skoraj 84 % jih je že preverilo skladnost svojih sistemov IT z eurom. 94 % uprav ne pričakuje večjih težav pri pretvorbi. Nekaj pomanjkljivosti je bilo ugotovljenih v 6 % pregledanih uprav, zlasti v manjših mestih in občinah. Uporabljajo se popravni mehanizmi, da bodo vsi sistemi pravočasno pripravljeni.

Slovaška pošta, ki bo igrala pomembno vlogo pri razdeljevanju eurogotovine splošni javnosti, končuje svoje priprave: večina sistemov IT je že prilagojena in preverjena. Pošta bo prodajala mini pakete eurokovancev od decembra 2008 ter izplačevala pokojnine in dodatke v eurih od januarja 2009. Osebje na pošti bo pomemben vir informacij za upokojence in druge občutljive skupine prebivalstva. Pošta je začela intenzivno informacijsko kampanjo in organizirala več nizov usposabljanj za svoje zaposlene.

Ministrstva in drugi centralni upravni organi so pripravili informativni material in organizirali usposabljanja zaposlenih svojih izpostav in organizacij, za katere so odgovorni. Posebna pozornost je bila namenjena članom osebja, ki so v neposrednem stiku s splošno javnostjo. Združenje mest in vasi je za svoje člane pripravilo priročnike za prevzem eura za uprave mest in občin ter organiziralo številne seminarje s tematiko o prevzemu (npr. priprave lokalnih

proračunov v eurih, oblikovanje euro skupin, preoblikovanje sistemov IT itd.). Združenje ne pričakuje večjih težav pri prevzemu eura lokalnih uprav.

V zadnjih mesecih je slovaška javna uprava pri pripravah na prevzem eura dosegla opazen napredek. Pomembno je zagotoviti, da upravni organi, pri katerih so bile ugotovljene pomanjkljivosti, končajo prilagoditve sistemov IT in preverijo njihovo delovanje pred dnevom prevzema eura. Treba je zagotoviti pomoč manjšim krajem in mestom, če bo ta potrebna.

2.4. Preprečevanje zlorab in napačnega zaznavanja razvoja cen med državljani

Slovaški organi so v zadnjih mesecih sprejeli niz ukrepov, da bi prispevali k stabilnosti cen in povečali zaupanje potrošnikov med prehodom.

Pooblaščenec vlade za uvedbo eura je skupaj z združenjem slovaških podjetnikov začel projekt „**etični kodeks**“, ki svoje uporabnike zavezuje, da spoštujejo pravila prevzema eura in ga ne zlorablajo za lastni dobiček, ter svojim strankam, poslovnim partnerjem in osebju dejavno zagotavljajo informacije o prevzemu. Logotip kodeksa je trenutno mogoče najti na okoli 16 000 mestih: v trgovinah, na točkah ponudnikov storitev ter pri centralnih in regionalnih javnih organih. Logotip je bil splošni javnosti predstavljen v posebnem televizijskem spotu. Državljeni se lahko proti nepravilnemu ravnanju podpisnikov kodeksa pritožijo v pisarni pooblaščenca, ki raziše pritožbe in zahteva popravke. Podpisniki, ki kršijo kodeks, lahko zgubijo nalepko in so uvrščeni na „črno listo“ združenja slovaških potrošnikov.

Obvezno **dvojno označevanje cen** v slovaških kronah in eurih se je začelo 24. avgusta 2008 in bo trajalo do 1. januarja 2010. Njegovo izvajanje pazljivo spremlja **Slovaški trgovinski inšpektorat**, ki svoje inšpektorje dnevno pošilja v trgovine in na točke ponudnikov storitev. 60 dodatnih inšpektorjev je novembra s podporo Komisije in na podlagi sporazuma o podelitvi nepovratnih sredstev okrepilo STI. V obdobju od 24. avgusta do 31. oktobra je STI nadzoroval 10 920 prodajnih mest, 494 685 listkov s ceno blaga in 49 089 cen storitev. V zadnjih sedmih dneh tega obdobja je delež trgovin in točk ponudnikov storitev, ki so pravilno uporabile pravila za prevzem, dosegel 85 % (v primerjavi z 72 % v zadnjem tednu avgusta). Dejansko so bile vse cene označene v slovaških kronah in eurih. Delež cen blaga, ki so bile napačno pretvorjene v eure, se je zmanjšal na 2,78 %. V sektorju storitev je bilo v eure napačno izračunanih ali zaokroženih 6,7 % cen. Rezultati se v obdobju znatno izboljšujejo. Veliko ugotovljenih pomanjkljivosti je s pomočjo inšpektorjev popravljenih že med nadzorom. Za časovno zahtevnejše prilagoditve inšpektorji določijo rok več dni. Če ni opravljen noben popravek, je naslednji korak opozorilo in nazadnje začetek postopka za ugotavljanje kršitev (do 31. oktobra je bilo 13 postopkov za ugotavljanje kršitev). Resne kršitve pravil za prevzem se lahko kaznujejo v višini do 60 000 EUR.

Poleg nadzorov, ki jih STI izvede na lastno pobudo, pa opravi tudi „**ciljne**“ **nadzore na podlagi pritožb državljanov** glede nepravilnega izvajanja pravil za dvojno označevanje ali neobičajnega povečanja cen. Do 31. oktobra je STI prejel 84 pritožb državljanov o manjkajočem dvojnem označevanju na listih cen in letakih, nepravilnem izračunu cen v eurih ali manjkajočem menjalnem tečaju ter okoli 42 pritožb o povečanih cenah. Od 77 preverjenih pritožb se je le 35 % izkazalo za upravičene (cene so bile napačno pretvorjene ali pa je manjkala dvojna navedba cen). Trgovci na drobno so morali v kratek čas odpraviti pomanjkljivosti. Pazljivo so bile preverjene tudi vse pritožbe o povečanju cen: kakršna koli dvomljiva sprememba cene se je primerjala z dolgoročnimi trendi, cenami enakega izdelka v drugih trgovinah in obravnavala v širšem kontekstu (npr. veljavne cene vložkov, razvoj na

svetovnih trgih). Na podlagi rezultatov analize so se pritožbe izkazale za neutemeljene. Če STI ugotovi, da nekatere se cene neobičajno dvignejo, bodo od trgovcev na drobno zahtevali, da o cenah ponovno razmislijo. Kot zadnji ukrep nedavno sprejeta sprememba kazenskega zakonika zagotavlja možnost, da je trgovec, ki zlorabi prevzem, obsojen na zaporno kazen. Ta ukrep je v glavnem preventiven.

Nadzore STI dopolnjuje sistem spremljanja cen **združenja slovaških potrošnikov**. Inšpektorji prostovoljci morajo vsaka dva tedna spremljati cene izbranih izdelkov v okrog 350 trgovinah in analizirati njihovo gibanje. To „redno“ spremljanje dopolnjujejo naključni nadzori in preiskave na podlagi pritožb državljanov. Če je ugotovljeno neobičajno povečanje cene, inšpektorji prostovoljci ugotavljajo razloge. Če trgovec ali izvajalec storitev ustrezno ne razloži povečanja cen in izdelka noče ponovno začeti prodajati po prejšnji ceni, združenje na svoji spletni strani objavi ime njegove trgovine na „črni listi“. Trgovine in izvajalci storitev s „črne liste“ bodo pod nadzorom STI in poklicnih združenj, katerim pripadajo. Če so podpisali „etični kodeks“, izgubijo pravico uporabe logotipa podpisnikov. „Črna lista“ je tudi pod dnevnim nadzorom sredstev javnega obveščanja.

Statistični urad Slovaške bo v prehodnem obdobju od 1. avgusta 2008 do 30. junija 2009 v okviru **uradnega statističnega spremljanja cen** vsakih deset dni preveril cene 196 pogosto kupljenih proizvodov. Do srede oktobra 2008 so v primerjavi z začetkom avgusta cene nadzorovanih primerkov blaga in storitev le rahlo padale ali naraščale. Rast cen storitev in mesa se je nevtralizirala z zmanjšanjem cen naftnih proizvodov ter sezonskega sadja in zelenjave.

Razvoj cen v vseh sektorjih gospodarstva redno pregleduje poseben organ, ki ga je ustanovila vlada – **svet za cene**. Svetu predseduje predsednik Gospodarske zbornice Slovaške, sestavlja ga nekaj ministrov ter drugih predstavnikov javnega in privatnega sektorja. Če svet ugotovi, da so se cene v nekaterih sektorjih nenavadno povečale, bo ministra, pristojnega za sektor (tj. ministra za kmetijstvo za cene živil) pozval, da izdela natančno analizo položaja. Če je v analizi ugotovljeno, da je bilo povečanje cen „nezanesljivo“, mora minister predlagati korektivne ukrepe in redno spremljati njihovo izvajanje. Če uporabljene ukrepi ne zadostujejo, lahko svet vladi predlaga, da uravna cene določenega blaga ali storitve. Upravno uravnavanje cen v vseh sektorjih gospodarstva omogoča sprememba Odredbe 18/1996 o cenah, sprejetih septembra 2008. Odgovorna ministrstva trenutno pregledujejo razvoj cen v zobozdravstvu, parkirin in prispevkov za avtošole.

- **Slovaška je oblikovala obsežen niz ukrepov za varstvo potrošnikov. Pomembno je, da se njihov namen in delovanje državljanom in podjetjem dobro obrazloži. Kontaktne številke za pritožbe državljanov morajo biti obširno objavljene v splošni javnosti;**
- **Organi in podpisniki sami morajo prostovoljno zavezanost podpisnikov „etičnega kodeksa“ k spoštovanju pravil za prevzem nadalje spodbujati, da se poveča zaupanje potrošnikov;**
- **Bistveno je zagotoviti, da imajo nadzorni organi zadostne vire za nadzor izvajanja pravil za prevzem po vsej državi. Posebno pozornost je treba nameniti razvoju cen na koncu obdobja dvojnega označevanja cen in po izteku „etičnega kodeksa“ ter v sektorjih, kjer so bile v prejšnjih prevzemih pogosto ugotovljene nepravilnosti.;**
- **Prelaganju običajne prilagoditve cen na kasnejši čas zaradi spremenljivih proizvodnih stroškov, ki jih povzročajo upravni ukrepi, se je treba izogniti. Popačeni**

cenovni signali, ki so posledica upravnega uravnavanja cen, bi neizogibno povzročili večje prilagoditve cen v prihodnosti.

2.5. Komunikacijske dejavnosti in javno mnenje

Informacijska kampanja o euru na Slovaškem je v polnem zamahu. Vlada je imenovala komunikacijsko agencijo, ki bo začela izvajati medijsko kampanjo. Spoti največ pozornosti namenjajo praktičnim vidikom prevzema: menjalnemu tečaju, dvojnemu označevanju cen, načinom prevzema gotovine, „etičnemu kodeksu“ in preprečevanju kopičenja gotovine. Dopolnilna medijska kampanja, ki se je začela 100 dni pred dnevom prevzema eura, zajema slovaške osebnosti, ki v kratkih spotih, ki so na sporedu po večernem televizijskem dnevniku, pojasnjujejo prednosti eura, in strokovnjake, ki odgovarjajo na pogosto zastavljena vprašanja o prevzemu. Poleg tega po državi potuje „Euromobil“ in prinaša informacije o euru občutljivim skupinam in državljanom na podeželskih območjih. Dogodek, s katerim so počastili 100 dni do dneva prevzema eura, je bil istočasno organiziran v 8 regionalnih središčih in se ga je udeležilo okoli 35 000 ljudi. Največji reklamni plakat, ki prikazuje eurokovanec na Slovaškem, je na stavbi NBS v Bratislavi, manjši plakati pa so razstavljeni na 8 regionalnih izpostavah NBS.

Dodatne komunikacijske dejavnosti usklajeno izvajajo nacionalna banka Slovaške, ministrstvo za finance in drugi organi javne uprave. Od poletja slovaški organi prirejajo redne tiskovne konference, zaradi katerih je so sredstva poročanja pravilno obveščena in splošno vzdušje pozitivno naravnano.

V okviru partnerskega sporazuma, podpisanega med slovaškimi organi in Evropsko komisijo 7. decembra 2007, je bilo opravljenih veliko skupnih komunikacijskih dejavnosti: potujoča razstava o euru, konferenca o euru septembra 2008, seminarji za novinarje, anketa in raziskava javnega mnenja. Komisija je slovaške organe oskrbela s publikacijami in promocijskim materialom.

V okviru partnerskega sporazuma sta obe strani podpisali dva sporazuma o podelitvi nepovratnih sredstev. Komisija sofinancira zaposlovanje dodatnega osebja za komunikacijo, nacionalno spletno stran za euro in telefonsko linijo za euro, reklamiranje v elektronskih medijih, dodatno osebje v Slovaškem trgovinskem inšpektoratu, kampanje, namenjene šolam in romskim skupnostim, ter poštno neposredno pošiljanje euro računal in informacijskih letakov gospodinjstvom (informacijski paketi so bili vsem gospodinjstvom na Slovaškem razdeljeni novembra).

Evropska centralna banka (ECB) v sodelovanju z NBS tudi izvaja skupne dejavnosti za seznanjanje splošne javnosti (in tudi profesionalnih upravljavcev z gotovino) z načini prevzema eurogotovine ter zunanjim izgledom in varnostnimi značilnostmi eurobankovcev in kovancev. Slogan ECB „Euro –naš denar“ je bil uporabljen pri vseh vrstah komunikacijskih dejavnosti. Za posebne ciljne skupine so bila razvita bolj tehnična orodja usposabljanja (za banke, policijo, itd.), ECB je za Slovaško izdelala preko 7 milijonov različnih publikacij. Decembra bodo vsa gospodinjstva prejela informacijske brošure ECB in njene kartice za pretvorbo zneskov.

Rezultati nedavne raziskave Flash Eurobarometer⁴ odražajo učinek pospešene kampanje na ravni samoocene obveščenosti: 80 % državljanov meni, da so dokaj dobro ali zelo dobro obveščeni, kar je napredek 15 odstotnih točk od pomladi 2008. Raziskava je tudi pokazala, da podpora euru ponovno raste. trend se je od pomladi 2008 obrnil in število ljudi, zadovoljnih ali zelo zadovoljnih z uvedbo eura, narašča (57 %, +5 odstotnih točk od pomladi⁵), medtem ko je nezadovoljnih ali zelo nezadovoljnih 35 % ljudi (-8 odstotnih točk). Več kot polovica Slovakov meni, da bo euro koristil njihovi državi in njim.

Strah pred naraščanjem cen pri prevzemu še vedno resno skrbi skoraj 65 % državljanov, kar pa je 11 odstotnih točk manj kot pomladi 2008. Tako se zdi, da je informacijska kampanja obrodila sadove. Po drugi strani le 39,5 % vprašanih (-7 odstotnih točk) meni, da bo euro v prihodnosti zagotovil nižje stopnje inflacije, kar je morda odraz sedanjega nezanesljivega stanja v svetu.

Zadnja faza informacijske kampanje na Slovaškem mora odpraviti prisotne strahove glede eura in povečati zaupanje potrošnikov. Za obravnavanje strahu pred povečanjem cen v obdobju prevzema morajo biti državljani nenehno obveščeni o rezultatih spremljanja cen in drugih nadzornih dejavnostih.

⁴ Flash Eurobarometer 249, oktober 2008.

⁵ Flash Eurobarometer 237, maj 2008.